æqualem charitatem cum apoſtolis. Dicendum quòd charitas hominis non eſt à ſeipſo, ſed ex gratia dei quæ datur vnicuique ſecundū mēſurā donationis CHRISTI, vt dicitur Ephe. 4. Vnicuique autem dat gratiā ꝓportionatā ei ad quod eligitur, ſicut homini CHRISTO data eſt excellentiſſima gratia, quia ad hoc eſt electus vt eius natura in vnitatem perſonę diuinæ aſſumeretur, & poſt eū habuit maximam plenitudinē gratiæ beata MARIA, quæ ad hoc eſt electa vt eſſet mater Chriſti. Inter cæteros autem ad maiorem dignitatem ſunt electi apoſtoli, vt. ſ. immediate ab ipſo accipientes alijs traderent ea quæ pertinent ad ſalutem, & ſic in eis eccleſia quodammodo fundaretur, ſecūdum illud Apo. 21. Murus habebat fundamenta. 12. & nomina apoſtolorū erant in eis ſcripta, & ideo dicitur. 1. Corin. 12. Deꝰ poſuit in eccleſia primum quidem apoſtolos. Et ideo deꝰ eis abūdantiorē gratiā præ ceteris tribuit. Secundò ponit anxietatem expectationis, cùm dicit, (Et ipſi intra nos gemimus.) Qui quidē gemitus deſignat afflictionem ex dilatione rei cum magno deſiderio expectatę ſecundum illud Prouer. 13. Spes quæ differtur affligit animam. Pſal. Laboraui in gemitu meo. Iſte autem gemitus eſt tam exterius quàm interius, tum quia ex interiori cordis affectu producit, tum quia eſt propter interiora bona, vnde ſignāter dicit, Intra nos. Tren. 1. Multi gemitꝰ mei. Tertiò ponit rē expectatā, di. (Adoptionē filiorum dei expectantes). i. cōpletionē huiꝰ adoptionis. Inchoata enim eſt huiuſmodi adoptio per ſpiritum ſanctum iuſtificantem animā. ſupra eodem, Accepiſtis ſpiritū adoptionis filiorū. Conſummabitur autē per ipſius corporis glorificationē. vnde ſupra. 5. Gloriamur in ſpe gloriæ filiorum dei. Et hoc eſt quòd ſubdit, Redēptionem corporis noſtri vt. ſ. ſicut ſpiritus noſter redēptus eſt à peccato, ita corpus noſtrū redimatur à corruptione & morte. Oſeę. 13. De morte redimam eos. Phil. 3. Reformabit corpus humilitatis noſtræ.

Deus dat gratiam vnicuiqꝫ proportionata ei ad qđ eligitur

❡ Deinde cùm dicit, (Spe enim &c.) probat quod dixerat tali ratione, Spes eſt de his quæ non pręſentialiter videntur, ſed in futuro expectantur. Sed nos ſumus ſalui facti per ſpem, ergo expectamus in futurum complementum ſalutis. Primò ergo ponit minorem, dicens, (Nos enim apoſtoli & cæteri fideles ſpe ſalui facti ſumus) quia. ſ. ſpē noſtræ ſalutis habemꝰ. 1. Pe. 1. Regenerauit nos in ſpem viuam. Pſal. Sperate in eum omnis congregatio populi. Secundò ponit maiorem, dicens, (Spes autem). i. res ſperata, quæ videtur quaſi præſentialiter habita: nō eſt ſpes. i. nō eſt res ſperata, ſed habita. Spes enim eſt expectatio futuri. Soph. 8 Expecta me in die reſurrectionis meę in futurum. Tertiò ponit probationem maioris, dicens, (Nam quod videt quis quid.) id eſt cur ſperat, quaſi dicat, Spes importat motū animę in aliquid non habitum tendentem. Cùm autē aliquid iam habet nō eſt neceſſariū vt in id aliquis moueatur.

❡ Et eſt notandum quòd quia ſpes ex fide quodammodo oritur attribui: ſpei opus illud quod eſt fidei. i. eſſe de non viſis, ſecundum illud Heb. 11. Fides eſt argumentū non apparentium. Quartò ponit concluſionem, dicens, (Si autem quod nō videmus ſperamus.) ſequitur quòd per patientiam expectamus.

Quid importet patientia.

❡ Vnde notandum eſt ꝙ propriè patientia importat tolerantiam tribulationum cum quadam ęquanimitate. infra. 12. In tribulatione patientes, quia verò dilatio boni habet quandam rationē mali. Inde eſt quòd etiam diutina expectatio bonorum abſentium cum tranquillitate animi attribuitur patientiæ, ſed hæc maxime ad longanimitatem pertinent. ſecundum illud Ia. 2. Patientes eſtote vſque ad aduentū domini. Vtroque autem modo patientia hic accipitur, quia apoſtoli expectabant æquanimiter gloriam, & cū dilatione & tribulatione.

❡ Deinde cùm dicit, (Similiter autem &c.) Oſtendit quomodo per ſpiritum ſanctum adiuuamur in defectibus vitæ præſentis. Et primò quantum ad completionem deſideriorum. Secundò quātum ad directionem exteriorum euētuum, ibi, (Scimus autem &c.) Circa primum duo facit. primò proponit quod intendit. ſecūdò manifeſtat propoſitū, ibi (Nam quid oremus &c.) Dicit ergo primò, Dictum eſt quòd per ſpiritum ſanctum viuificabuntur noſtra mortalia corpora quando auferetur à nobis noſtra infirmitas. Similiter autem, & in ſtatu huius vitæ in quo adhuc infirmitati ſubijcimur ſpiritus adiuuat infirmitatem noſtram & ſi non totaliter eam tollat. Ezechielis. 3. Spiritus quoque eleuauit me, & aſſumpſit me: abij amarus in indignatione ſpiritus mei, quaſi infirmitate nondum totaliter ceſſante. Manus enim domini erat mecum confortans me. Et in hoc ſpiritus me aſſumpſit. Matth. vigeſimo ſexto Spiritus quidem promptus eſt, caro autem infirma.

❡ Deinde cùm dicit (, Nam quid oremus &c.) manifeſtat quod dixerat. Et primò oſtendit neceſſitatem auxilij ſpiritus quod pertinet ad infirmitatem præſentis vitæ ſecundò oſtendit modum auxilij, ibi, (Sed ipſe ſpiritus &c.) Tertiò oſtendit efficaciam auxilij, ibi, (Qui aūt ſcrutatur &c.) Dicit ergo primò, Rectè dico ꝙ ſpiritꝰ adiuuat īfirmitatē noſtrā. Nā ī hoc patimur infirmitatē qđ neſcimꝰ qđ oremꝰ ſicut oportet. Iob. 3. Viro cuiꝰ abſcōdita eſt vita & circūdedit eū deꝰ tenebris

❡ Et eſt conſiderandum quòd duo dicit nos apoſtolus neſcire, ſcilicet quid orando petamus, & modum quo petere oporteat: ſed vtrunque videtur eſſe falſum. Nam primū ſcimus quid oremus: quia hoc nos dominus docuit Matthæi ſexto, Sanctificetur nomen tuum &c.

Scimus in gñali qđ oremꝰ nō tamē ī ſpeciali.

❡ Sed dicendum quòd in generali quidem poſſumus ſcire quid conuenienter oremus, ſed in ſpeciali hoc non poſſumus ſcire. primò quidem, quia ſi deſideramus aliquod opꝰ virtutis facere: quod eſt implere voluntatem dei ſicut in cælo & in terra, poteſt cōtingere quòd illud opus virtutis non eſt huic vel illi congruum: ſicut alicui qui vtiliter poſſet in actione proficere non expedit contemplationis quies & econuerſo, vt Gregorius dicit in moralibus ſuper illud Iob. 5. Ingredieris in abundantia ſepulchrum. vnde dicitur Prouerbio. 14. Eſt via quæ videtur homini iuſta, nouiſſima autem illius ducunt ad mortem. Secundò aliquis deſiderat aliquod temporale bonum ad ſuſtentationem vitę, quod eſt petere panē quotidianum quod tamen ſibi vertitur in periculū mortis. Multi enim propter diuitias perierunt. Eccle. 5. Diuitiæ conſeruatę in malum domini ſui. Tertiò aliquis deſiderat liberari ab aliqua moleſtia tentationis quæ tamen eſt ſibi ad cuſtodiam humilitatis. ſicut Paulus petijt amoueri à ſe ſtimulū, qui tamen erat ei datus, ne eum magnitudo reuelationum extolleret, vt dicitur. 2. Corin. 12. Similiter etiam videtur ꝙ ſcimus ſicut nos oportet orare. ſecundum illud Iaco. 1. Poſtulet in fide nihil hæſitans. ❡ Et ad hoc dicendū quòd in generali hoc ſcire poſſumꝰ, ſed ſpeciali motu cordis noſtri vſquequaque diſcernere non poſſumus: vt puta vtrum petamus aliquid ex ira, vel ex zelo iuſtitiæ. Vnde & Mat. 10. Reprobata eſt petitio filiorum Zebedei, quia licet viderentur participationem diuinæ glorię poſtulare, tamen ex quadam gloria ſeu elatione procedebat eorum petitio.

❡ Deinde cum dicit (Sed ipſe &c.) Ponit modum auxilij ſpiritus ſancti dicens, quòd ipſe ſpiritus poſtulat pro nobis gemitibus inenarrabilibus. Quod quidem videtur ſuffragari errori Arrij & Macedonij, qui poſuerunt ſpiritum ſanctum eſſe creaturam & minorem patre & filio, poſtulare enim eſt minoris, ſed ſi ex eo ꝙ dicit eum poſtulare intelligamus eū eſſe paſſibilē creaturam & patre minorē, conſequens eſt etiam quòd ex eo quòd dicit gemitibus poſtulare, intelligamus eum eſſe paſſibilem creaturam beatitudine carentem, quod

Error Arij & Macedonij.